Piteå d. 3 Jan. 1854.

Älskade Broder!

Underrättad att jag måste vänta på pass nedskrif-
ver jag några rader för att underrätta dig och alla
de andra vännerna i hemmet om min lyckliga
hitkomst. Resan har gått ganska bra, (sämst
mellan Gryttnäs och Hånsbyn), ehuru föret tillfölje
af den sträfva kölden är något tungt. Klockan
är nu 10 på f. m., och jag hoppas att om en
liten stund vara härifrån. Den Vinbutelj,
som glömdes i den släden, med hvilken jag for
från Bfrs, hade inte varit så dum res-
kamrat.

De 100 R:d jag före min Resa uttog äro
noterade i Kassan.

Farväl nu dyre Broder! Helsa hjert-
ligt till Carolina och alla andra hemma.

från Eder

Robert.

vänd bladet!

Jag kann ej få brefvet på med förra posten, får derföre nu i dess ställe afsända det från Skellefteå, hvarifrån jag om en stund afreser. Kl. är nu ½ 2. på natten mot Onsdagen. Förra natten försökte jag sofva, men det ville ej riktigt lyckas, kör derföre i natt. Calle håller sig bra nog vaken.

Vännen

Robert.

Dalkarlså den 5 Jan. 1854

Dyraste Broder!

Familjen Häggström, i hvars hus jag tillbragt denna natt måste ännu hvila i sömnens armar, ty allt är tyst. Under sådana förhållanden förstår du nog, att det icke är så lätt att skaffa sig bläck och penna, - en blyhertspenna får ersätta båda. -

Nu till resan! Den har varit föga händelserik; en beskrifning deröfver måste således nödvändigt blifva mager. Om några timmar reser jag till Umeå; der kommer jag säkerligen att tillbringa nästa natt. — Du tycker det går långsamt; jag tycker så med. Men föret har varit synnerligen tungt. Af skjutsbonde opåmint måste jag af egen drift redan vid Pefve, 2 mil söder om Piteå taga två hästar, men ändock vill det ej gå undan, dels till följe af starkt snöfall, dels af köld. Af den kalla, blåsiga och obehagliga väderleken fara ögonen dessutom högst illa, så att jag ser mig nära nog tvungen att hålla mig inne alla nätter. Från Skellefteå sände jag dig några rader; månne de framkommit?

Tänk redan här hvilken skillnad i klimat! Vi hade i går liksom i dag omkr. 20 gr. kallt, och det är här för första gången under vintern; hittintills lär högsta kölden här varit inemot 10 grader, och något före hafva de ej haft före nyårsdagen. Ända till dess kör des allmänt med kärra.

Jag har fortsatt min resa, jag fortsätter brefvet, men icke från Umeå, som jag hade ämnat, utan från Örnsköldsvik; jag gaf mig ej ro att hvila öfver natten. Först är fortfarande tungt och vädret obehagligt; dock fryser jag icke, synnerligast då jag af gubben Häggström så väl blifvit stoppad. Det var nästan rörande att se, huru innerlig han var. En moder hade icke ömmare kunnat sörja för sin bortresande son än han sörjde för mig. Från topp till tå blef min beklädnad mönstrad. Jag gjorde invändningar mot hans anordningar, men intet halp. Den skickligaste Advokat hade icke vunnit gehör. Först stöflorna bort, men hö i "Lappskorna", ned med byxorna! Hvarför då i all verlden? Jo ett par af Gubbens strumpor, hvars skaft gingo långt ofvan knäna skulle ofvanpå mina andra strumpor. Derpå ett par sockor, och sedan lappstöflorna. Men ännu en gång skulle byxorna ned; denna gång för att påtaga ett yllelifstycke, som betäckte icke blott lif utan mage och mera till. Sedan skulle jag pådraga ett par kalsonger; men då jag upplyste om att strumpor & lifstycke nådde nog tog i hop, befriades jag från dem; dock måste de medfölja i säcken. Men jag skall ej trötta dig med att fortsätta med detta ämne, hvilket dock ingalunda är uttömdt. – Jag sätter mig i dess ställe ned och äter, hvarmed kanske både du och jag äro bättre belåtna. –

– Nu har jag ätit och dessutom kört några mil till. Du ser att till hemmet dirigeras ännu städse mina tankar, mina känslor! Öfver denna natt har jag beslutat tillbringa på landsvägen, och det skall kölden nu troligen icke, allra åtminstone förga, hvilken stiger 30 gr. Men händelsen är den att jag i Örnsköldsvik blifvit anmodad att föra en kurslåda till Hernösand, hvarpå

jag naturligtvis mycket gerna ingick. Der mår jag förträffligt, och vet föga af kölden

Nu hafva vi Hernösand bakom ryggen, och hoppas innan aftonen vara i Sundswall. Kölden lärer i morgse warit 31 gr, och i går äfse var den troligen ännu starkare. Under väntningen å hästarne får man använda närv 2 timmar på hvar mil.

Farväl nu älskade Broder! Helsa Carolina och alla andra vänner

Från
Eder
Robert

Sörmarks gästgifvaregård [illegible]/1 54.

Stockholm d. 13 Jan. 1854.

August och Lina!

Dyraste wänner! Framkommen till Stockholm är det mig naturligen en ibland de första och käraste pligter, att skriftligen underrätta Eder om min resas lyckliga fulländande. I går wid middagstiden anlände jag hit, redan vid Norrtulls gatan mottagen af Sällström och alla härvarande bröder, Paul undantagen. Kommande från Upsala, kan man ej mer öfverraska. Telegraf-underrättelsen löper en förbi. För 30 ß Rgs blefvo Föräldrar och syskon, mig ovetande, underrättade om hvad dag, jag ankommit till Upsala, hvad timma jag derifrån ämnade afresa. I Upsala dröjde jag för att tala med din Amerikanare (2ne nätter). Carl träffades ej der, och Henrika hade derifrån af-

rest till Folkerna, några timmar före min an-
komst. Hon ämnade der uppehålla sig i flera
veckor! Här är mycket olikt. Ej nog med
att ögat mötes af en och annan ny möbel, en ny
tafla o.s.v.; här vandra äfven i rummen ett par
resliga gestalter, i jemförelse med hvilka August
blifver en dvärg, och hvilkas basstämmor ofta
genljuda i våningen. Deras anletsdrag påminna
dock mycket om en Wilhelm, en Gustaf, och
dessa namn kännas de vid. Föräldrarna dere-
mot äro sig temmeligen lika, endast en och an-
nan ny fåra i Mammas panna, en ny hårtest
som grånat. — Jag fäster mig denna gång endast
vid det yttre; inre förändringar och tildra-
gelser har jag väl redan med känslan för-
nummit, men ej hunnit öfver dem reflek-
tera. — "Menniskohjertat är ett argt och
illfundigt ting." —

Huru långvarig min vistelse här kom-
mer att blifva, vet jag ej ännu; dock tror
jag mig om 5 à 6 veckor komma att fara

åt Södern. Carl följer med, och Emil tro=
ligen äfven. I skolan lär han ej trifvas.

Mamma och Wilhelm hafva farit till Wal=
demarsudden. Wi öfriga bröder följa dem
efter om en stund.

Farväl, älskade Wänner! Helsa hjertligen
till alla, som I weten mig kära.

Gud vare med och öfver oss alla!

Robert.

Stockholm d. 19 Jan. 1854.

Dyre Broder!

För en stund sedan fick jag mottaga dina rader, daterade den 11 d:s; gerna hade jag sett, att raderna warit både längre och flera, men får dock nöja mig med det lilla, i hopp att en annan gång, nästa postdag, eller den derpå följande, blifva rikare undfägnad. Mina under resan afsända skrifvelser måtte ej framkommit, ty de blefvo ej omnämnda i ditt bref. Den första, afsänd från Skellefteå innehöll egentligen ingenting, men den sednare, från Hernösand, hade jag ej önskat skulle komma i händer på hvem som helst. Sjelf inträffade jag icke vid postkontoren, utan måste genom andra låta inlemna dem. Sedan min hitkomst har jag afsändt ett ganska torftigt bref, hvilket jag tager för afgjordt framkommit.

Till svar å din förfrågan får jag nämna, att jag förgäfves i din räkning i Pappas Hufvudbok eftersökt Bergdalska inbetalningen.

Som jag wet, att det intresserar både dig och Carolina att weta, hurudana utsigter för framtiden här yppats sig för min reskamrat, bör jag nämna, att Snickar Runström lofvat mottaga honom i lära när som helst, och Pappa har åtagit sig att underhålla honom med nödiga kläder. Om han icke, i likhet med mig, under den 40 gradiga kylan på resan ömkylt sina fötter, så skulle han väl redan nu börjat sitt Snickare-yrke.

Förliden Onsdag reste Sällström härifrån. Utom mycket annat medförde han äfven din rock, samt 3ne par glasögon. Troligen är han redan före detta bref framkommen.

Här är man som i en myrstack. Händelser hända, men man är dem för nära för att erhålla någon öfverblick, för att reflektera öfver det hela. Med en eller par umgängesvänner blott, skulle jag visst aldrig längta från Björkfors. — Tiden tillbringar jag här hufvudsakligen med inhemtande af de moderna språken, samt med djupsinniga resonnemanger med Carl, hvarunder det går i tur att få ligga på sängen. — Om tre eller fyra veckor sitta wi troligen i diligencen, som förer oss öfver Götheborg till Helsingborg.

Jag måste ännu en gång återkomma till Berg=
dahlska inbetalningen; denna gång för att nämna
att jag ej heller kunnat finna den i Pappas
kassabok, så att han måtte hafva bortglömt
hela affären; troligast tycker jag det är, att han
lemnat penningarna åt dig.

Men det är tid att sluta. Helsa innerligt till
Carolina, samt till alla de andra i huset, i hemmet.
Ch[illegible] den lille ännu minnes sin Farbror?
[illegible]u en gång helsa till alla de kära

från vännen

Robert.

Stockholm d. 26 Jan. 1854.

Broder August!

Som du af tidningarna väl erfarit, ser ej vår politiska ställning så synnerligen fredlig ut. Vår konung har visserligen afgifvit sin neutralitetsförklaring, men huruvida denna af de krigförande makterna kommer att antagas har man kanske med rätta dragit i tvifvel. Den kurir, som nyligen anländt hit från Petersburg lärer medfört vigtiga depescher i denna fråga, hvilka säkerligen icke varit så hugneliga, emedan de icke blott nedstämmt den kongl. familjen, utan till och med utpressat tårar ur dess ögon. Innehållet är mig ännu icke bekant; men i alla fall, man talar om krig, om armeens, ja om landtvärnets utrustande. Och i Landtwärnet torde äfven jag vara inbegripen. — Tillstyrkt af Mamma och Carl, får jag derföre anmoda dig att i vår, när exercistiden inträffar leja någon i mitt ställe. Jag förmodar att jag ej sjelf behöfver vara närvarande derför. Sällström, som sjelf lejt, torde veta, huru allt bör tillgå.

Enligt hvad jag nu ryktesvis hört, lärer Ryska kejsarens svar å neutralitetsförklaringen varit, att han i oss ville hafva antingen vänner eller fiender, och ville sålunda icke veta af någon neutralitet. —

Som jag postdagligen väntat och längtat efter att få några meddelanden från Norden, går jag måndagar och Thorsdagar ned på kontoret för att efterfråga bref. Wid mitt sista af dessa besök fann jag i stället för bref till mig, närslutne, länge saknade till Joh.a Bäckström med inneslutne 10 Rdr. Rgs, hvilket du torde till egarinnan fortskaffa. —

I afseende på min bewärings-exercis får jag bedja dig först af underrättade personer skaffa reda på om det är tillåtet att under krigstider leja andra i sitt ställe utan att låta någon veta, att det är frågan om mig; ty såvida detta möjligen icke vore tillåtet, så har jag hopp om att blifva bortglömd, emedan jag under förlidet år ingenstädes blef mantalsskrifven. I nödfall får jag väl lof att tåga ut, om så behöfves; dock tror jag mig alltid kunna erhålla en skrifvare eller under-läkare plats inom regimentet.

Af ett bref från dig till Pappa, hvilket jag genomögnade, fann jag att Pappa åter klagat öfver penninge-åtgången på Björkfors. En gång har han med mig talat derom, och jag sökte då bevisa honom, att man omöjligen kunde såga plankor, samt uppköpa varor utan penningar, men det lär icke hulpit. — Han är Pappa oförklarlig. Men ingenting är väl bra, som han icke

gjort sjelf. – Det lär väl icke vara så sällan, som han yttrat missnöje öfver våra åtgärder. –

Men nu står kriget för dörren, och hotar att afbryta all sjöfart på Östersjön. Det är derföre högst sannolikt, att vi i sommar icke få afskeppa några af våra varor; alltså böra äfven uppköpen rätta sig derefter. Enligt min tanke vore det bäst, att så mycket som möjligt undvika alla varu-uppköp, med undantag af spanmål; dermed bör man visst förse sig, så att det räcker för sommaren, såvida ej priset deruppe åter stegrats, ty såvida trupperna måste ut, kommer väl Regeringen [illegible] här göra betydliga uppköp; i hvilket fall det säkerligen ick[illegible] [illegible] tänka på att här erhålla spanmål för skapligt pri[illegible] [illegible]x, du inser nog huruvan ställningen är, och kan då sj[illegible] bäst bedömma. –

Nu hafva vi haft en hel veckas blida, tö, men om vintern skulle återkomma, om hafvet skulle lägga sig, månne vi kunn[illegible] vara säkra på, att icke en vacker dag, då vi nu äro alldeles oberedda, få besök af de 30–40 tusen man Ryssar, som äro samlade i Helsingfors och på Åland?

Men farväl nu bäste August! Skrif åtminstone en gång till

till din hjertligt tillgifne vän och broder

Robert.

tjensning, föreställa sig, att himmelriket, denna
perla måste uppgräfvas ur syndernas dyng=
hög i hjertat?

Brefvet blef längre, än jag ämnat, kanske för
långt. Men det är så roligt att få tala med sina
käraste vänner. Ännu torde svår hopp. hinna oss i Stock-
holm, sednare icke, såvida intet oväntadt hinder
nödgar oss uppskjuta resan. Sedan vänta vi bref
först i Bremen, och sedan ~~sedan~~ i London. Wi
fara till Bremen för att hos Fru Lindström syster
qvarlemna Emil. Han får dröja der under hela
vår resa, samt under den tiden taga lektioner i
Engelska språket. Wi hoppas, att det skall lända
honom till nytta. —

Carolinas requisitioner äro redan med Säullström
expedierade, med undantag af skjortknapparna.
Förr har jag just icke varit någon vän af hels=
ningar, emedan de vanligtvis endast af vana med-
skrifvas; men nu tycker jag det vara så roligt att
genom helsningar få göra sig ihågkommen af
dem, som äro ens hjerta nära. Framför derre-
före helsningar till Carolina och Mamsell Dahlberg,
äfvensom till Anna, när hon träffas. Från

allas Eder vän

Robert.

Stockholm d. 31 Jan. 1854.

Älskade Broder!

Några ord till tack för kärkomna af d. 22 d:s
Bref från Eder blifva med hjertligaste tack-
samhet mottagna, och jag hoppas derföre, att
de icke måtte blifva sällsynta. Snart lemnar
jag fädernehem och fädernesland, och kommer då
säkerligen mången gång att plågas af hemlängtan
och hemsjuka, skrif då några rader och jag skall
sluka dess innehåll! Jag vill å min sida bjuda
till, att icke gifva anledning till brefvexlingens
afstannande. En stor glädje för mig är
naturligen, att Carl gör mig sällskap på fär-
den. Aldrig hafva vi kännt oss så innerligt
förbundna, så öfverensstämmt, som nu. Ack,
hvilka bröder vi hafva! — Gud tyckes på oss
nästan velat slösa sin nåd. Alla hafva
vi blifvit dragna af Hans anda. Han vill
uttaga våra hjertan ur verlden, och jag hop-
pas till Gud, att Han verkligen skall göra
det äfven. Men dertill fordras kamp och strid,
först i våra hjertan och sedan med verlden.

I den förra striden skall Anden kämpa mot själens begärelser; vi hafva dervid visst intet annat att göra, än att hålla oss stilla i våra hjertan och der sucka till Gud, att Han icke måtte öfvergifva oss, icke lemna slagfältet förr än syndens här till sista man blifvit nedgjord. I den sednare åter, tänk huru lyckliga vi äro, då Gud gifvit oss så många bröder, genom hvilka vi kunna styrkas och uppmuntras uti striden, bröder, som alla äro ett. Derigenom blir verldens hat, förakt och förföljelse lätta att bära. — Gud hjelpe oss alla igenom!

I går voro här en mängd bekanta sammanträffade. Umgänget är såsom vanligt tomt; tänk hvilken skilnad ~~mot~~ emellan våra och de första Christnas möten! Hvad helighet, och andefullhet måtte andats, måtte uttalats vid deras sammanträffanden! — Nu är det annorlunda! Der hör man en man (presterkragen tillkännagifver, att det är en andans man) med en sjelfafgudande röst hålla tal öfver alla möjliga saker (utom hjertats saker), tills slutligen kortlapparna framtagas; ögat, tanken, hjertat fastna vid dem och den vältaliga munnen förstummas. Men fastän Lindgren försvunnit, finnes ännu en prest i sällskapet. Skratt-salvor tillkännagifva genast, hvarest Eurén intagit sin plats, omgifven som vanligt af en ring åhörare, hvilka han söker att roa. Wallmark, vår förre rumor-mästare, finner sig öfverträffad, och sluter sig till denna krets. Afven Andersson, som en stand med sin rörliga tunga hos de unga damerna sökt göra sin lycka, hamnar slutligen här. (Man säger, att han icke är någon eröfrare. På sistone lär han bestormat mamsell Fries' (i Upsala) hjerta, men blifvit tillbakaslagen.) Ett vittert gille, men ack, när samtalet är slut, hvad fick man lära, hvad har man qvar!? — Att tala om mindre framstående personer, lönar ej mödan; du vet i alla fall, huru dödande tråkigt de hafva. — Men der är ännu en, af hvilken vi kunna lära. Han drager sig undan, han tyckes skygga för det öfriga sällskapet; du tilltalar honom, ord, utseende och allt tillkännagifva, att han är svårmodig, han känner sig olycklig. Han sätter sig vid pianot, han fantiserar, men det är icke fridens fantasier. Han har sökt sin himmel i musiken, men ack, der fanns den icke! Du förstår jag talar om Ludvig Norman. Jag har önskat vara musikalisk. Men då man ser, huru olyckliga musici äro, då tackar man snarare Gud, derföre, att han ej uppfyllt ens önskan. Huru kunna de, som endast drömma musik, som lefva af tonernas

Stockholm d. 14 Febr. 1854.

Älskade Broder!

Efter halfannan veckas frånvaro hemkom jag igår från Folkerna, medförande (Syster Henrika) och fick då mottaga dina tvenne skrifvelser af den 28 Januari samt af den 5 Febr. Jag ser din bryd-samma ställning, men vet icke något att göra. Pappa är såsom de flesta menniskor en sammansättning af motsägelser. Jag har en stund samtalat med honom, hufvudsakligen om affärerna på Björkfors, men kunde icke komma till något resultat, kunde omöjligen för mig reda Pappas åsigter, som säkert för honom sjelf äro oredigа. Han vill, att du skall köpa smör, spanmål, bjelkar, timmer (när det talas om hvart och ett för sig), men, tagande alla tillsammans, önskar han, att du ej må köpa några varor. Så lyda orderna.

I okunnighet om Pappas verkliga mening, måste vi följa våra egna. Och som jag redan i ett föregående bref afstyrkt dig från alla utom de nödvändigaste varu-uppköpen, så får jag äfven göra nu, och det med ännu större skäl. Kriget står för dörren; vi kunna numera knappt tvifla på, att icke äfven vi blifva förvecklade deri. Och i sådant

fall, hvem vågar väl ur Bottniska viken utsända sina fartyg och sina varor? — Af tidningarna ser du, att hemliga utskottet, som tidt och ofta sammankallats, med Kongl. Majestäts tillåtelse af tillkännagifvit, att vår Neutralitets förklaring af Ryska Kejsaren blifvit förkastad, ehuru den Danska, med samma ordalag utfärdade, blifvit antagen. —
Här politiceras öfver allt från morgon till qväll; du kan då icke undra på att jag ej nu orkar fortsätta med detta ämne.
Min utländska resa har åter blifvit fördröjd, dels emedan Emil någon tid varit sjuk, och dels emedan vintern förorsakar svårigheter vid Belternas öfverfart. Dock önskar jag att med första möjliga få afresa.
Pappa talar numera ofta om, att vi ej bry oss om att taga reda på hans affärer, hvilket skulle vara så högst nödvändigt ifall han möjligen inom kort skulle aflida. Och jag medger att i ett sådant fall blefve det mycket svårt att utreda hans affärer. Men huru skall man taga reda på dem, då han ej sjelf vill fortro en något? Jag får åtminstone icke veta annat, än på sin höjd, hvart det eller det fartyget gått, eller huru många hund den eller den Kaptenen remitterat, och derpå blir man ej mycket klok. Kanske du skulle hafva bättre framgång. Och i sådant fall, vore det ej skäl, att

du på någon tid skulle nedresa hit i sommar, för att taga Pappas affäer i skärskådande. Pappas tid blir säkert icke lång. Det låter nästan som om detta äfven vore hans egen öfvertygelse.

Tacka Carolina hjertligen för alla hennes helsningar, samt varen öfvertygade om hjertligt deltagande, samt innerlig tillgifvenhet af Eder

Robert.

1854.
O K Bergman
Sthlm 21 Febr.

Herr Joh. Aug. Bergman
Nederkalix
Björkfors.

Stockholm d. 21 Febr. 1854

Broder August!

Med förra posten tillskref jag Carolina om att vår resa blifvit uppskjuten. Som du vet, går det i allmänhet fort för oss att fatta beslut. Alltså har jag nu bestämt mig för att resa ensammen, och lemnar Stockholm i morgon. Carl quardröjer här möjligen ända till ångbåtsfartens början. Wi skulle i alla fall icke så länge följas åt, ty jag ville mest uppehålla mig i England, han deremot mest i Tyskland. Emil är fortfarande sängliggande och det torde allt draga ut på tiden, innan han blir fullt återställd.

Jag har nu tagit billet för diligencen ända till Helsingborg. Far derifrån öfver Köpenhamn till Hamburg, samt genom Westphalen, och Belgien öfver Ostende till London. Der quardröjer jag någon tid, och väntar, att der få mottaga långa bref från Eder. Jag skall bjuda till att på bästa sätt besvara dem, att låta mina bref blifva så långa och så underhållande, som jag möjligen kan. — Bäst torde vara att adressera brefven till Charles Tottie & Sons. Pappa har föreslagit, att jag för någon tid skulle taga mig plats på något Engelskt kontor, och jag känner mig icke alls ohugad derför, om jag blott kunde påträffa någon riktigt aktningsvärd

och from köpman, som ville mottaga mig.

I dag hafva räkningarna öfver Björkfors affärerna hitkommit; men du förstår väl, att jag i dag varit alltför mycket upptagen af afskedsvisiter, för att kunna med Pappa genomgå dem. Det bref, som samtidigt från dig ankom, lemnade Pappa mig att genomläsa, ~~att~~ och måste med honom instämma deri, att försäljningar af träwirke, huru höga de än må vara i år icke kunna vara någonting att lita på, såvida varan äfven i år skall afskeppas. Ty här antagas ett krig med Ryssland såsom högst sannolikt, och naturligtvis råder mycken tvekan huruvida sjöfarten ens härifrån med trygghet kan fortgå. Den Engelska flottan, som hitkommer, är visserligen aktningsvärd, men ovisst är om den ändock kan vara tillräcklig att skydda våra kuster från Haparanda till Ystad. —

Något politiskt nytt har jag icke att förtälja. I går och i förrgår hafva 2ne kurirer hitkommit, den ene från London och den andre från Petersburg, men man vet ännu icke, hvad de hafva att säga.

Slutligen farväl af från Eder alla! Glömmen icke att någon gång skrifva till mig på London. Farväl, Farväl.

Vännen och Brodern

Robert.

[…]n Joh. Aug. Bergman
Björkfors

Älskade Broder!

För ett år sedan läste jag [illegible] för dig ur Gillstedts Missionstidning
om en Missions anstalt, som nyligen [illegible] Pastor Harms blifvit anlagd i Herr-
mansburg, en by [illegible] fyra mil norr o[illegible]lle. Derifrån skrifver jag dig dessa rader.
Sedan jag myck[illegible] såväl läst som hört [illegible]las om Pastor Harms, samt den genom honom
började [illegible]äckelse, beslöt jag att sjelf b[illegible]ka honom. Ännu har jag icke kunnat träffa
honom, men väl hört honom predike[illegible]. Emellertid vill jag spara till längre fram i bref-
vet att [illegible]ga något om honom då jag [illegible]ligen hunnit blifva mera bekant, och i dess
ställe omtala, hvad jag förut under [illegible] resa fått upplefva. Om inledningen, d.v.s.
färden mellan Stockholm och Ha[illegible]burg har jag ej mycket att säga. Möjligen har
du äfven genom Pap[illegible] fått höra något derom. Från Stephens, som numera är an-
ställd vid Universitetet i Köpen[illegible]amn, har jag dock i uppdrag att framföra varma
helsningar. Hos honom tillbragte jag en [illegible]ärska trefl[illegible]g afton. I Hamburg besåg
jag en inrättning för vanvårdade barn, benämnd efter det gamla namnet på det hu[s],
som först skänktes till denna stiftelse, "das rauhe Haus." Det var det bästa i sitt sla[g]
som jag hittills sett. Hvart och ett af barnen fick lära sitt handtverk, och alla fi-
fromma lärare
go lära sig Christendomens sanningar, hvilka äfven tyckas i de flestas hjertan bära
frukt. I Hamburg uppehöll jag mig ej länge, i Bremen deremot 6 dagar, lärorika
och vederquickande dagar. Ack, du kan icke tro, huru ljufligt det är, att i ett främ-
mande land finna dem som söka Gud och sin salighet i Honom. Till sådana behöfver man
inga rekommendationer. Blott de erfara, att Guds Ande börjat arbeta på ens hjerta,
så blir man genast på det innerligaste välkomnad. Man blir efter en stunds sam-
tal de förtrognaste och hjertligaste vänner, förenade genom kärleken till Gud, och genom
det gemensamma målet försoning med Gud genom Christum. Enligt allt, hvad jag kunde er-
fara, var de Gudsökandes antal i Bremen vida större än i Stockholm. Äfven
flera af de mest ansedda köpmännen hörde till dem. De blygdes icke att blifva
af andra benämnda med namn, slika med vårt "Läsare," och att hafva en mängd chris-
tliga ströskrifter framlaggda på kontorsdisken, till utdelning och försäljning.

London d. 23 Mars. Öfver en vecka har förflutit, sedan jag skref ofvanstå-
ende. Jag blef nära bekant med Harms så och med hans yngre broder
som förestår missionsinstitutet. Jag har verkligen knappt anat att

i vår tid skulle finnas en prest, som så helt uppoffrade sig för sitt kall. Be-
quämlighet, tid, och hälsa, allt uppoffras för församlingen. Mager, af ansträng-
ningar och lidanden förtärd, fruktar man nästan stundom, att hans kroppshydda
skall instörta. Men den håll[illegible] ändock ihop, och har gjort det sedan i må-
ga år under dylikt arbete. [illegible] med sanning om honom säga, att han
bär sin församling på sit[illegible], bär in i förböner fram för Gud.—
Ack om vi i vårt arma Sver[illegible] hade många dylika prester! Då det skulle
det se annorlunda ut än n[illegible]. I Hermannsburgs församling, som består af
vidpass 4600 personer födas år[illegible] vid pass 2 oäkta barn. I Calix, som är
föga större, månne 50 gång[illegible] den summan räcker till? — Wi förakta
Tyskarna för deras Politiska ställning, men huru mycket stå de icke
inför Guds ögon framför oss. Ty det är icke endast i Hermannsburg,
Christendomen slagit rot, i Hannover (konungariket menar jag) lärer en stor
del, ~~kanske~~ större delen af presterna med allvar omfattat saligherts-sa-
ken; och i allmänhet öfverallt i det Protestantiska Tyskland lärer
de Gudälskandes, de Nådesökandes antal vara stort. En Tysk sade
mig, att de egde ej mer någon Politisk storhet, deras land och folk
var deladt i en mängd riken och furstendömen, med ett ord Gud
hade beröfvat dem allt yttre anseende, all verldslig glans och makt,
vid hvilken de med förkärlek kunde fästa sig, och deta hade drif-
vit dem in i ~~sina~~ deras egna hjertan.—

Från Hermannsburg reste jag till Elberfeld, hvarest jag uppehöll
mig några dagar, om hvilka jag dock icke har mycket att berätta.
I Köln ämnade jag äfven dröja öfver en dag, men jag blef der så
orolig, jorden brände mig under fötterna, så att jag måste skyn-
da mig derifrån, efter att helt hastigt hafva besett Domkyrkan.
En sådan ängslan och vantrefnad har jag väl aldrig känt i
någon stad som der.

För en stund sedan fick jag här mottaga några rader från
Carolina. Tacka henne hjertligt derför! De voro visst icke om-

N:o 81

nade att göra en så lång resa, som hit. Som jag sagt, tacka henne [illegible]ligt; jag känner så väl igen [illegible]in kära Lira. – Gud välsigne Eder, älskade Vänner! Ja Gud g[illegible] oss alla, hvad vi så väl behöfva, nåd till bättring, hjertats och sin[illegible]ändring, så att vi blifva uttagna från mörkret till ljuset, från Sa[illegible] makt till Gud! Känner I någon böjelse att skrif[illegible] till mig, [illegible]underlåt det icke. Jag kommer troligen att [illegible]ppehålla mig h[illegible] något längre, vet dock ännu intet bestämdt.

Mamsell Dahlberg, he[illegible]de; helsa henne hjertligt tillbaka! Helsa äfven till lilla Joh[illegible]; och säg honom, att Farbror skall bedja till Gud för honom! [illegible]r öfrigt varma helsningar till alla som hafva [illegible] [illegible] i åtanka.

[illegible]er uppriktige Vän

Robert.

1854
N. R. Bergman
London 21 April

Herr J. A. Bergman
Neder Calix
Björkfors

London d. 21 April 1854.

Min älskade Broder!

Du tillskref mig på Engelska. Det borde då äfven vara min skyldighet att svara på samma språk. Men emedan Carolina, som helt säkert vill titta i "Farbrors" bref, då skulle blifva ännu mera bedragen än nu i sin förväntan att få några fägnande underrättelser, anser jag mig böra anlita modersmålet. Jag säger mera bedragen, emedan mina bref äro alltid blifva vida mindre innehållsrika än förväntan, och jag sjelf skulle önska. Då jag skrifver till Stockholm, omtalar jag i allmänhet allt (skrifbart) som fästat min uppmärksamhet, och sedan har jag ingen lust att skrifva öfver samma ämnen till andra. (Och likväl skämmes jag vanligen öfver hvarje bref, jag sänder till Stockholm.)

Sedan jag sist skref till dig hafva 4 veckor förflutit. De 2ne första af dessa tillbragtes för det mesta med att springa från ena ändan af verlden till den andra. Jag hemkom hvarje afton alldeles uttröttad med värkande fötter. — De sednare 2ne veckorna deremot har jag mest tillbragt i mitt nya hem. Jag tvekar icke att kalla det hem, ty den familj hos hvilken jag bor, behandlar mig med en sådan okonstlad enkel och uppriktig hjertlighet, som om jag alltid hade varit en kär vän i deras hus. Jag måste berätta huru jag kom~~ma~~ hit, och du skall finna att Gud äfven sörjer för oss i småsaker, om du så vill kalla dem. — Emedan jag fann, att jag icke kunde lära mig språket utan att vara i dagligt och stundligt

umgänge med Engelsmän, insatte jag en annons i "Times," uttryckande den önskan, att få blifva upptagen af såsom en medlem af någon from familj i "West End." 35 svarade. Jag besökte 7 à 8 st. hvilkas svar jag mest tyckte om. Jag hade ämnat besöka ännu en familj, men förvirrade mig, och kunde med möda framsläpa mina ben till ett säte i St. James Park. Jag tänkte då gå hem och nöja mig med ett af de hus jag redan besökt, men jag fick ingen ro i mitt inre förr än jag steg opp, — och krafterna räckte till att gå ännu nära 2 mil (eng.) tillbaka. Jag behöfde ej höra många ord, innan jag märkte, att detta var ett hus just för mig — och ett par dagar derefter hade jag inflyttat i min nuvarande bostad. — Här läser och skrifver jag Engelska ganska flitigt, men ögonen äro svaga. Det går icke fort att blifva herre öfver språket, — dock tror jag mig hafva gjort märkbara framsteg, och om ett par, tre månader hoppas jag att med lätthet kunna använda det.

Huruvida jag kommer att söka mig en plats på något kontor härstädes, kan jag ej ännu säga bestämdt. Naturligen måste jag först kunna språket innan någon vill emottaga mig, så att jag har ännu god tid på mig. Kriget lär här förorsaka mycken stockning i affärerna, och i följe deraf äfven öfverflöd på bokhållare. — Dessutom är jag fullt öfvertygad om att Gud när tiden är inne på ett eller annat sätt låter mig se Hans vilja. På Honom kunna vi lugnt förtrösta, och jag är säker på att ingen end bön i tro blifver ohörd!

Brefvet har blifvit något nedblött, men det får du skylla min piga för — jag är oskyldig. Dagligen och stundligen väntar jag att få se Carl här. Ett rum är redan i ordning att mottaga honom.

Lef väl! Helsa Carolina och vänner

från Din tillgifne

Robert